

Kuivakäymälästä kompostiin

Ravinteiden kierrättäminen kannattaa

- saat hyvää multaa pihaan – säästät lannoitteiden ja mullan ostossa
- saat hyötyliikuntaa ja iloisen mielen
- säästät jätemaksuissa
- säästät ympäristöä

Näin aloitat

1

Hankintalista

- kuivakäymälä
- kuiviketta (seosainetta)
- kuvikkeen annostelukauha

Lisäksi on hyvä olla

- kompostori tai kompostikehikko
- kottikärryt, talikko ja lapio

Kun valitset kuivakäymälää, ota huomioon

- käyttäjien määrä
- käyttöaika
- käytön ja huollon vaivattomuus
- käymäläjätteen käsittelyn helppous ja hygienisyys

Kuivakäymälän voi rakentaa itse tai hankkia valmiina. Markkinoilla on kompostikäymälöitä, kuivikekäymälöitä ja varastoivia käymälöitä. Erillistä kompostoria tai kompostikehikkoa tarvitaan silloin, kun jäte ei käymälässä ehdi valmistua valmiiksi mullaksi. Käymäläjäte voidaan laittaa jälkikompostoitumaan myös puutarhajätekompostiin.

Käymäläjätettä ei saa haudata maahan eikä laittaa sekajäteastiaan.

Kuivakäymälä- eli huussijätettä kompostoimalla saadaan ravinnepitoista multaa puutarhan maanparannusaineeksi. Se vähentää myös huomattavasti kasvien muun lannoittamisen tarvetta. Kompostointi on helppoa, se tehdään samoin periaattein kuin keittiö- tai puutarhajätteen kompostointi.

Sinisessä käymälässä kärpäset eivät viihdy

Välttämätön kuivike eli seosaine

- parantaa ilmavuutta
- sitoo kosteutta ja ravinteita
- nopeuttaa hajoamista
- vähentää hajuja ja kärpästen esiintymistä
- kuivakäymälän toimiva kuivike: 50 % puuhaketta, 50 % turvetta (lannoittamaton ja kalkitsemaan rahkaturve). Muitakin kuivikkeita voi käyttää mm. kuorike, kutterinlastu ja pihan haravointijäte.

Kompostorin voi ostaa tai rakentaa

Kompostorin rakennusohjeita jäteyhtiön nettisivulta

Älä laita kuivakäymälään kalkkia, tuhkaa, kemikaaleja tai kompostin heräteaineita

2

Tutustu käymäläkompostoinnin tietopakettiin jäteyhtiösi nettisivulla

Sieltä löydät lisätietoa myös paikallisista kompostointia koskevista määräyksistä.

3

Valitse kuivakäymälälle sopiva paikka

- Huomioi, että käymälästä ei saa valua nesteitä maahan.
- Paikkaan, jossa on tilaa käymälän tyhjentämiseksi.
- Mieti paikka myös käymäläjätteen kompostoinnille.

4

Aloita kuivakäymälän käyttö

- Tehdasvalmisteisissa noudata valmistajan ohjeita.
- Laita kuivakäymälän pohjalle kuiviketta 10 cm.
- Peitä jäte aina kuivikkeella.

5

Tyhjennä käymälä tarpeen mukaan

Käymälästä tyhjennettävän kiinteän jätteen jatkokäsittely riippuu siitä, kuinka hyvin se on jo käymälässä kompostoitunut.

- Täysin kompostoitunut multa ei tarvitse jälkikompostointia.
- Osittain kompostoitunut jäte jälkikompostoidaan.
- Raakajäte, joka ei ole ollenkaan vielä kompostoitunut, kompostoidaan.

6

Kompostoi käymäläjäte

- Laita kompostin pohjalle muovi tai pressu, kompostista ei saa valua nesteitä maahan.
- Lisää tiiviin pohjan päälle turvetta imemään kosteutta.
- Laita turvekerroksen päälle salaojituksesi kerros karkeampaa ainetta (hake, kuorike, risusilppu) tai salaojaputket.
- Lisää seuraavaksi kompostoitava käymäläjäte.
- Tarkista kokoamisvaiheessa jätteen kosteus, lisää tarvittaessa kuiviketta tai vettä.
- Peitä komposti kannella tai muovilla.

Yleensä käymäläjätteen kompostointiin riittää yksi vuosi. Talven aikana komposti jäätyy ja samalla hygienisoituu.

Pieniä määriä käymäläjätettä voidaan laittaa puutarhakompostiin herätteeksi ilman pohjan tiivistämistä.

Kompostin kääntäminen

Kompostin kääntäminen ei ole välttämätöntä, mutta se nopeuttaa kompostoitumista. Kääntäminen sekoittaa kompostia, ja näin sen reunaosatkin kompostoituvat. Komposti käännetään, kun sen lämpötila on laskenut ympäristön lämpötilan tasolle. Älä siis käännä kuumaa kompostia!

7

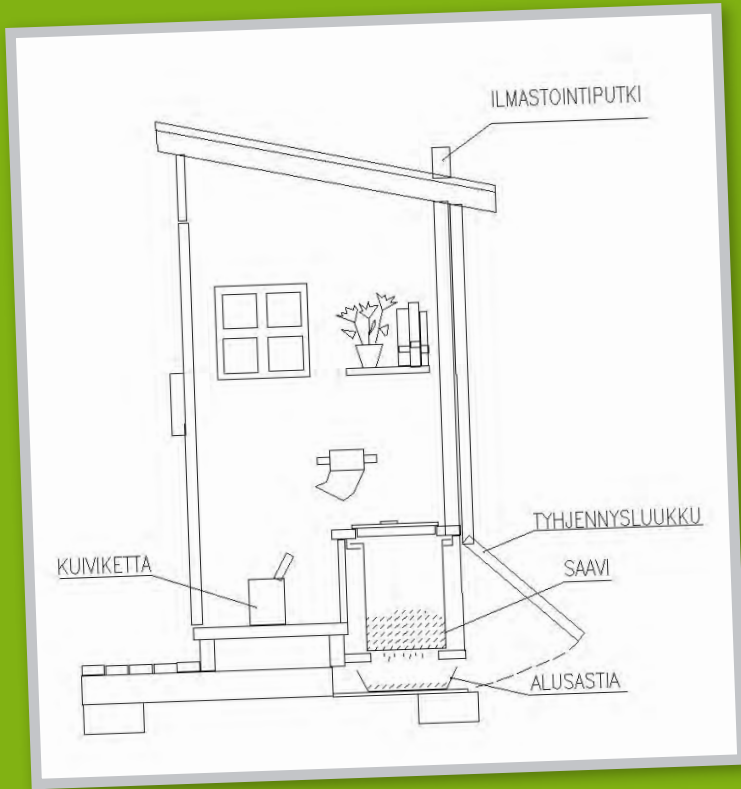
Käytä kompostimullaa maanparannus- ja lannoiteainena

- Mullan voit käyttää puutarhassa katteena, vaikka siitä erottuisi vielä kuivikeaineiden rakennetta.
- Täysin kypsästä mullasta ei enää erotu lähtöaineita ja sitä voi myös sekoittaa koristekasvien kasvualustaan.
- Kompostimullan paras levitysaika on keväällä.
- Sopiva levitysmäärä on 2–5 cm kerros eli 20–50 l/m².

Kierrätä myös nesteiden ravinteet

Kuivakäymälöistä saattaa syntyä virtsaa ja suotonestettä. Nesteet voi kompostoida, käyttää puutarhakompostin heräteaineena tai puutarhan lannoitteena.

Käymälän nesteet	Virtsaa eli urea Ohjautuu joissakin käymälöissä omaan astiaan. Pissapotat ja yöastiat	Suotoneste On virtsaa, joka on valunut kiinteän jätteen läpi
Kompostoi	sekoita kuiviketta joukkoon ja kompostoi kiinteän jätteen kanssa	
Laita puutarhakompostiin	sellaisenaan heräteaineena	
Käytä lannoitteena	<ul style="list-style-type: none">• älä käytä 20 metriä lähempänä kaivoa tai vesistöä• vähennä muiden lannoitteiden käyttöä• levitä kastelukannulla suoraan maahan• huuhto kasvien lehdiltä vedellä lannoittamisen jälkeen	
Ennen käyttöä seisota kanisterissa	vähintään 1 kuukausi	vähintään 6 kuukautta
Käyttökohde	<ul style="list-style-type: none">• koristekasvit• monivuotisille kasveille vain alkukesästä• hyötykasveille käyttö lopetetaan vähintään kuukautta ennen sadonkorjuuta	<ul style="list-style-type: none">• koristekasvit• monivuotisille kasveille vain alkukesästä
Käyttöväkevyys	1:3–1:10 (1 litra virtsaa sekoitetaan 3–10 litraan vettä)	1:5–1:10 (1 litra suotonestettä sekoitetaan 5–10 litraan vettä)
Käyttömäärä enintään kasvukaudella	laimentamatonta virtsaa 1–1,5 litraa / neliölle	laimentamatonta suotonestettä 0,25–0,5 litraa / neliölle

Helppo ratkaisu mökin kuivakäymälälle

Tarvitset kaksi saavia, joiden pohjaan on tehty reiät. Saavin alle laitetaan leveämpi alusastia, johon nesteet valuvat. Nesteet joko haihtuvat astiasta tai ne imeytetään turpeeseen. Kun saaveja on kaksi, voi toisessa antaa jätteiden rauhasa jälkikompostoitua, kun toista käytetään.

**Lisätietoa
kompostoinnista**

Jäteukko Oy
www.jateukko.fi

Metsäsairila Oy
www.metsasairila.fi

Puhas Oy
www.puhas.fi

Ylä-Savon Jätehuolto Oy
www.ylasavonjatehuolto.fi